

יתרו חט"ז שיחה ג'

"אי לאו האי יומא דקא גרים כמא יוסף איכא בשוקא" - דוקא ע"י מתן תורה אפשר לפעול הוספת קדושה - "יוסף" - "בשוקא". כי החפצה משתנה ע"י קיום המצוה. וזהו "דקא גרים", שהיום דמתן תורה גרם שאח"כ, ע"י קיום התורה ומצוות בפועל, יהיה שינוי בחפצא דהעולם ובהאדם הלומד.

איתא בגמרא ר' יוסף ביומא דעצרתא אמר עבדו לי עגלא תלתא, אמר אי לאו האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא".

צריך להבין מהו הלשון "דקא גרים", ולא אי לאו תורה, שהלשון "דקא גרים" משמע שאין כוונתו לנתינת התורה אלא ענין אחר שנגרם על ידי נתינת התורה.

והביאור: לפני הציווי להאדם במתן תורה אין האדם מצווה ועושה, שזהו חיסרון בהגברא, והיה גם חסרון בהחפצא, והוא שלפני מ"ת לא היה שייך ענין של מצוה בדבר גשמי.

דבזה יובן מדוע לא מל אברהם אבינו את עצמו לפני הציווי, והוא מפני שאז לא הי' גדר של ערלה. (ובשאר המצוות אין קיומם לפני מתן תורה בסתירה לקיום המצוות לאחר מ"ת, משא"כ במילה).

וזהו "אי לאו האי יומא דקא גרים כמא יוסף איכא בשוקא", שדוקא ע"י מתן תורה (משא"כ ע"י התומ"צ שקיימו האבות) אפשר לפעול הוספת קדושה - "יוסף" - "בשוקא". כי גדר החפצה משתנה ע"י הציווי. וזהו "דקא גרים", שהיום דמתן תורה גרם שאח"כ, ע"י קיום התורה ומצוות בפועל, יהיה שינוי בחפצא דהעולם ובהאדם הלומד.

והנה דוקא ר' יוסף ביאר ענין זה (ולא), והוא מפני שר' יוסף היה סומא, שפטור מו המצוות, ולכן אמר שאפילו אם הוא עצמו אינו מצווה ועושה מכל מקום גרמה נתינת התורה שינוי בהחפצא של הדברים הגשמיים, ובהחפצא דבני ישראל. וענין זה נתבאר דוקא ע"י ר' יוסף (ולא תנא או אמורא שלפני שהיה סומא), מפני שר' יוסף היה "סיני", ש"הכל צריכים למרי חטיא", שאלו שמצווים ועושים צריכים אליו ולכן היה בו השלימות ד"מצווה ועושה".

וענין זה כפי שהוא בנגלה מתאים להמבואר בדא"ח בארוכה שע"י מתן תורה נתבטלה הגזירה ד"עליונים לא ירדו לתחתונים", ונמשך אלוקות בדברים גשמיים.